

Г. Др. Дашков.

ПОЕЗИЯТА НА НИК. ВАС. РАКИТИН.

Може би, всеки от нас е преживявал чувствата и, щобуди замечтана припадаща вечер. Зад далечни ржтлини е залязал деня; над земята се понасят тжмни сенки и настжлва безмжлвие. В душата се пробужда трепет, нахлува безпричинна тжга, като по нещо изгубено. Подобно чувство буди и поезията на Ракитина. Той прилича на незнаен делия, който в стихващата дневна суета в минйорни звуци изпява скржбта си, що го задушва—скржб, навяна от мжката на живота. Той пее по своята изгора, по отлитващата младост; пее по дом, родина и китни родни поля; пее по страданието на своя народ, изпаднал в бедите на войната; и през вжрховен напжн на сили, сред глад и нищета, през отчаянието на своята страдаща душа, се вжзема да поведе тжллите кжм борба, за да вжзтжржествува в живота вечната правда. И всичко облжхнато от тиха скржб, някжде достигаща до джлбок песимизм. Любими декори на неговата песен са вечерните ландшафти. Тоя певец сжс скржбната лира! Припадащия мрак и тжгата на незнайния делия са в чудно сжзвучие: те сжздават постоянното настроение на неговите песни. Теква му мисжлта, че „животжт, може би, е сжн“. И през призмата на тая мисжл той си спомня за своя живот под друг небосклон—„Под цжвналите вишни“. Ала и сега чувствува, че там „под цжвналите вишни“—той е живял като на сжн. И тжгата му става безпределна.—А когато затржбява бойната тржба, той се откжсва от своите сжнища, и през „Размирни години“ заживява с войните, страданията и нищетата на своя народ: защото те са и негови войни и страдания, той ги изживява по-пжлно, по-джлбоко. Имено тук се заражда и развива социалната му лирика, в която се отразява действителността, пречупена през страдащата душа на поета. Но тая действителност е грозна, той я вижда, изживява я, и в песента зазвучава нова нота—зов за борба—песента му става бунтовна („Преди да се сжмне“). И всжду—тжга, отчаяние, песимизм,—основния тон на лириката му. И тая лирика разкрива пред нас най-интимните чувства на една джлбоко страдаща душа—душата на Ракитина.

* * *

В песните си Ракитин пее най-вече за родния си край. Още от невржстни години, в едно с майчиното си мляко, той е всмукал обич и нежност кжм родния край, каквато